

PROLETARIAT

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKOMUNISTČESKA PARTIJA SLOVENIJE, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK RUDI JANBUHA
ODGOVORNI UREDNIK IVAN ŠINKOVEC

Proletariat je v Trbovljah zaustavil pohod fašizma

Prvega junija 1924. leta se je v državi in tacezatih rokah mladega trboveljskega strojeva na dvoje prelomil prapor, iztrgan četovodji Orjuna. Zlomil se je zares in simbolično, trjuna, zaznamovana s krotjo trboveljskih proletarcev, je izgubila tla pod nogami in že čez nekaj let zamrla.

Ko se ob našem jubileju — 40. obletnici KPJ — spominjamo na močnejše odporne, s silovitimi napori in predanostjo ukopanih globoko v zemljo, na kateri je zrasla močnosa zgradba KPJ, je prav, da bolje osvetliva tla s krotjo obarvani pohod Orjuna na Trbovlje.

Po prvi svetovni vojni je utrjena Evropa, narečena monarh, za katere je, da bi se vedela, zakaj, prihajala drago krivost sinov, začetno sprejela ideje okto-brske revolucije. Od trenutno znamenite revolucije na Madžarskem do uspešnih manifestacij delavstva v Nemčiji in v drugih deželah Srednje Evrope, razpored št je majala tla starim buržoaznim državnim sistemom.

Napredno delavstvo je tudi pri nas iz dneva v dan močnejše izprave svoje priprave in postavlja svoje zahteve. Toda kot v drugih deželah se je skušal uladajati razred zaščititi tudi pri nas. Prvi udarec za KPJ sta bila proklama »Obmana in Zakon za zaščito države«, ki je spro-rgel legalno delovanje Partije v legalno. To je Partijo za nekaj časa oslabilo, dokler ni znova našla svoje legalne poti. V opicnem pomenu stranki Jugoslavije.

NAŠ PREDSEDIK MED RUDARSKIMI IN KMETIJSKIMI DELAVCI V SUMADIJI

RAZVOJNA POT NAŠE DEŽELE

je pot vsega ljudstva, ki si z zaupanjem v prihodnost gradi lepše življenje

KOSTOLAC, 30. maja. (Tanjug). Predsednik Tito je danes dopoldne obiskal s svojim spremstvom rudarsko področje Majdanpeka, kjer so ga tamkašnji delavci prisrčno sprejeli. Okrog 10. so vsiokoli gostje odlovali proti Kutevci in nato še naprej proti Kostolcu, kamor so pristigli okrog 13. ure. V Kostolcu se je predsednik Tito v krajšem govoru zahvalil za sprejem ter zadel tamkašnjim rudarjem in kmetom mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. Zlasti je poudaril potrebo po tem, da naše kmetijstvo s sodobnimi metodami dobihi industrijsko proizvodnjo. Popoldne je predsednik Tito s svojim spremstvom obiskal tudi Požarevac, kjer ga je dočakalo nad 50.000 ljudi.

Pred odhodom iz Majdanpeka so predsednik Tito in ostali gostje obiskali gradbišče tega rudarskega področja, kjer zdaj odpirajo dnevni kop za bakreno rudo in grade flotacijo za njeno predelavo. Direktor rudnika inž. Mirko Bizjak je pojasnil gostem potek del v rudniku. Gostje so odšli potem na gradbišče flotacije, ene največjih v Evropi, ki bo predelala letno 3.600.000 ton runde v bakreni koncentrat. Grabljena voda na flotaciji bodo končana ob koncu letošnjega leta.

Ko se je vlak ustavil v Raibrovu, je skupina pionirjev izročila predsedniku Titu, njegovi soprog in visokim voditeljem šopke cvetja, potem pa jih je pozdravil predsednik ljudskega odbora. Predsednik Tito se je najprej zahvalil za topli sprejem, potem pa je obžaloval, da ne more dote ostati med njimi. Rekel je, da pot, ki

naslovil na delavce Kostolca in na okoliške kmete naslednji pozdrav:

Kostolški rudarji so lahko ponosni na minulosť svojega mesta in na bol, ki se je bil tu prof izkoreninjan. Imate pa ne le slavno minulosť, marveč tudi najlepšo perspektivo za

veliko in srečno prihodnost, ker delate zdaj zase in za našo socialistično skupnost. Vas rudnik in ves ta kraj ima najboljša pogoje za nadaljnji razvojni pričakuje moč in pri-sadove naprov naših delovnih ljudi.

Kmetijska proizvodnja v korak z industrijsko!

Vam rudarjem in kmetom delo želim mnogo uspehov pri delu. Našim delovnim kmetom, ozir. listim med njimi, ki delno še z nezaupanjem gledajo na naš novi način kmetijske proizvodnje, na uporabo agrotehnik, umetnih gnojil in drugega, ter na dele v združnjah in na kooperaciji z združnjami, priporočam, naj poglej-dajo, kakšne sadove nam je prinesla ta nova metoda v zadnjih dveh letih, zlasti pa letos. Vsi naši kmetje in vsi delovni ljudi, ki delajo v kmetijstvu, naj smelo krejejo na to pot, da naša kmetijska proizvodnja ne bo zaostajala za našo industrijsko proizvodnjo. Naše kmetijstvo naj bo na enaki ravni z našo industrij, kajti sodobna industrija terja tudi sodobno kmetijstvo.

spregovoril predsednik Tito: »Naša pot smo kr. zili, da bi vi deli, kako živi ljudstvo in kakšne korake je že napravilo v izgradnji svoje boljše prihodnosti. Hoteli smo videti sadove naše nove metode in v povolnem obor-ku tveči se, kakšne so nje-dobve delje, prav tako na tudi, na kakšne težave zadeva v svoll vsakdanji praksi. Reči moram, da je ljudstvo teh krajev, čeprav smo začeli malo prazno skrbeti za napredok tega dela naša socialistične skupnosti, a svojo vlogo in poživovalnosto storilo že zelo mnogo. Prijeto nas je presenetil napredek ki so ga dosegli tu, prav tako pa nam je bilo prijetno videti tudi za-vest tega ljudstva, ki ne za-ostala v zavestni tini v drug-kih naših krajih, prav tako, ka-ko tudi se postajata verna in duh, ki vlada tu.

Naše kmetijsko bogastvo v korist delovnih ljudi

Ko zaključujemo v Požarevacu svoj obisk vzhodne Srbije, lahko rečemo ne le, da smo zadovoljni, marveč da je naše ljudstvo po-nosno na isto, kar je dostoj dosegel tu, prav tako pa nam je bila perspektiva pa je res sveta. V vzhodni Srbiji imate velike možnosti za nadaljnji raz-voj. Vasi kraji so bogati — zem-ljinska tla so velika, na nje za-vešča, naša dolžnost pa je, da v tej nehrnji odkrijemo te bo-gastvo in da ga uporabimo v korist življenjskega standarda delovnih ljudi, v korist državljanov, naše socialistične skupnosti in v korist vseh naših krajev, kjer delajo ljudje in največje bogastvo, ki je bilo doslej ne-osegovito, čimprej na razpolago ljudstvu. Zelo globok vtis je na nas naredil na primer Majdanpek, ki nam je sicer povzročal mnogo nevesnosti. Videli smo, in bil sem zadovoljen, ko sem videl, s kakšnim potekom delavci in strokovnjaki, inženjri in tehniki delajo na tem velikem obseku, ki bo našim delovnim ljudem in vseh naših skupnosti mnogo koristil. BH sem zadovoljen, ko sem videl, da se ta obseki nagle grade in da ljudje z vsvo verno delajo in njegovo dograditev in razvijanje in da se tako odpirajo možnosti za prihodnost. — (Vzklikanje: tovariši Titu in Zvezi komunistov).

V tem obdobju, ko si je reakcionarna buržoazna glada pridobila časa, so zamovali po zgledu italijanskega fašizma Orjuna. Eden izmed ideoloških voditeljev je bil prikriti v opicnem pomenu italijanski fašistov je šel tako daleč, da je orjuna-rični nadel prav take črne grozilne uniforme, na glave pa posadil četvrtične kucne z zračnimi priključki. Se je dobro zavedal, da mora za svojo organizacijo pridobiti kakršnekoli ljudi: domoljube, malomeščane, lumpenproletarce in celo kriminalce. Obna-jevanje je deljani nacionalizma in social-nacionalizma, ki jih je pobral v Italiji in Nemčiji. Tako je našel v teh lažnih idealih vsaj delno oporo, da se je s tero-rističnimi metodami lotil de-lavskih in komunističnih organizacij ter njihovih voditeljev. Vsil silovitemu nastopu sta si Partija in SKOJ ustvarila lepšna pozicije ter tako vzdr-žala stik z množicami in pre-prečila izolacijo komunistov. V to obdobje je sodpada tudi večmesečna brezuspšna ve-lika delavska stavka iz leta 1928, ki je nekakšno »kralja de-lavske vrste. Spritje tega je vodstvo Orjuna sklenilo, da je napoli prvi čas za napad na eno izmed najbolj močnih trdnjav delavskega boja v Slo-venščini: na Trbovlje.

Toda to so bili zgrešeni računi. Ko so se iz tisto nedeljo 1. junija orjunaši pojavili v Trbovljah, so našli na krot-

SKUPNO SPOROČILO O OBISKU EDVARDA KARDELJA NA DANSKEM

Najvažnejša naloga je mir

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta je v spremstvu premiera Hansena odpotoval v Aarhus — V Kjopenhavnu so objavili skupno poročilo o uradnih razgovorih

KJÖBENHAVEN, 30. maja. (Tanjug). Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, ki se je šli dni mudi na obisku v glavem mestu Danske, je davi odpotoval v Aarhus na polotoku Jutlandu. Z Edvardom Kardeljem, njegovo soprogo in spremstvom sta s istim letalom odpotovali tudi danski ministri predsednik Hansens s soprogo in jugoslovanski veleposlanik na Danskem Ljubo Ibič.

Danes je bilo objavljeno skupno jugoslovansko-dansko poročilo o obisku podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardaļa na Danskem. V poročilu je med drugim rečeno:

Med razgovori, za katere so bili značilni prijateljski odnosi med obema vlada in ki so potekali v najboljšem vzdušju, so bila izmenjana gledišča o splošnem mednarodnem položaju, o več mednarodnih vprašanjih, važnih za obe deželi, in vprašanjih, ki nesporedno tlelo odnose med Dansko in Ju-goslavijo.

Na razgovorih je bilo doseže-no popolno soglasje o gledišču, da je zagotovitev svetovnega mira najvažnejša naloga, ki čaka zdaj vlade in narode vseh dežel. Obe strani sodiha, da so našela, na katerih stani najpri-merneja stališča OZN, najpri-merneja stališča za obraniti mi-ru, in sta poudarili, potrebo so

stevnih in njihova različna gle-dišča o nekaterih mednarodnih vprašanjih. V medsebojnih od-riževih, hkrati pa poudarjaha, da mora v tem smislu vladeti vsi-vede zaupanje med glavnimi silami glede ureditve nekaterih prvih regionalnih vprašanj, v prvi vrsti in predvsem politič- nih vprašanj in vprašanja var-nosti v Evropi. Obe vladi z za-dovoljstvom pozdravljata dej-stvo, da je bilo možno začeti pogajanja v Zenevi o teh vpra-šanjih, in izražata upanje, da bodo na teh pogajanjih vse udeležene stranke izrazile pri-pravnost, da najdajo pot za sprejemanje izgladitev sedan- njih tleh.

Obe vladi sta razen tega pre-pričani, da vsi veljati enako zainteresirani na obraniti vso lovnega miru in da morajo za- togaj tega vsak po avoilih močeh prispevati v izkušni poti in sredstev za mirnoletno ure-ditev sedanjih vprašanj. Obe vladi sodiha, da bi bila v ta na-mena koristna povečana izme-njava mnenj o vprašanjih, ki so pomembna za obe deželi.

Obe vladi sta z zadovoljstvom ugovorili, da je bil v plodnem sodelovanju med obema deže- lama, od zadnjega junjskega leta, dosežen nadaljnji na-predok, ne glede na sedanjo različje v gluhih družbenih ali političnih razmerjih.

Te dni je brazilska založba »Sagaa« izdala program ZKJ v portugalsčini

Program ZKJ v Braziliji

Te dni je brazilska založba »Sagaa« izdala program ZKJ v portugalsčini

Nato so gosti odšli v po-slopije okrajnega ljudskega odbora, kjer se je predsednik Tito posvetoval z zastopaj kraja. Medtem sta se pogo-varjali Jovanka Broz in Stan-ka Veselinov z zastopnicami žena iz Požarevca in okolice.

Dejavnosti pri prevozu hrane, ki jih je pripravil za raz-razvo zgodovinski arhiv CK ZKS.

V prvem nadstropju so na 100 m² razstavljene foto-reprodukcije, največ iz predvo-je dobe, ker je le-ta še malo nana; zbrani pa so tudi do-umenti iz vojnih let in kon-čno iz povojne dobe, ki to raz-razvo zaključujejo.

Razstava 40 let KP Jugos-lavije je odprta ves mesec, nato pa bo obiskala raz-raz-likovnih del vsa večja sre-dišča v Sloveniji.

Razstava »40 let KPJ«

Pod tem naslovom bo 1. Ju-nija t. l. popoldne odprta na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pomembna razstava, ki bo prikazovala delovanje KP Jugoslavije v predvojni, medvojni in povojni dobi v Sloveniji.

V pridelki razstavljena so v eni manjših dvoran razstav-ljena olja in plastika, dela

Vabilo na razstavo

Republički odbor za pro-klava 40-letnice KPJ v Sloveniji vabi na otvo-ričje razstave »40 let KPJ«, ki bo v Ljub-ljani v ponedeljek, dne 1. junija 1959 ob 17. ur. na Gospodarskem raz-stavišču (dvorana A) na Trgu VI. kongresa ZKJ v Ljubljani.

- ### V DANAŠNJI ŠTEVILKI
- Str. 2 — Bej proti otroški paralizii
  - Otokom zdrave poitnice
  - Str. 3 — V stiski je pomagal človek človeku
  - Po asaltu čez Trpomski klanci
  - Str. 5 — Komu to koristit
  - Pisma iz tujine
  - Str. 6 — Literarni dogodki
  - Str. 9 — Naidholca

JUTRI:

Novi vozni red

VREME

Napoved za nedeljo: Ponedelj razstavljeno izobilje z delnimi razstavami jutri, sredo deloma sončno, četrtek oblačno, petek vreme s križevni in pluhami. Temperaturne razmere bodo megle. Priljubljeni in najvišje dnevine okoli 17 stopinj Celzija.

Etiopska gospodarska delegacija v Beogradu

BEOGRAD, 30. maja. (Tanjug) — V Beogradu je danes prispeła etiopska gospodarska delegacija, ki jo vodi minister za rudarstvo Etiopije Minaše Lema. Na zamenskim letališču se je delegacija sprovodil predsednik Komiteta za zunanjo trgovino Ljuba Babič, načelnik odbora in Komiteta dr. Petar Tomić, generalni direktor Etiopske gospodarske banke za zunanjo trgovino Toma Granfil in drugi.

Nepal ostane nevtralen

New Delhi, 30. maja. (Nova tiskovna agencija). Predsednik nove nepalske vlade Kohraja je izjavil da je Nepal sklenil sprejeti politično nevtralsost.